

57 -

Република Србија
Регулаторно тело за електронске медије
Београд
Број: 2278/2024
Датум: 11.11.2024.

Crna Gora
SAVJET AGENCIJE ZA AUDIOVIZUELNE MEDIJSKE USLUGE
 Broj: UP I 01-043/24-307
 Podgorica, 11.11.2024. godine

REGULATORNO TELO ZA ELEKTRONSKIE MEDIJE

Trg Nikole Pašića 5
 11103 Beograd
 Republika Srbija
 E-mail: office@rem.rs
 Fax: +381 11 20 28 745

Predmet: Zahtjev za preduzimanje mjera radi sprečavanja zloupotrebe prava u smislu člana 24a Konvencije o prekograničnoj televiziji od strane emitera programa „TV Pink M“

Poštovani,

Obraćamo vam se, kao nadležnom regulatornom tijelu, povodom postupanja emitera „TV Pink M“, privrednog društva „PINK MEDIA GROUP“ d.o.o., iz Srbije, a koji se u Crnoj Gori reemituje u okviru različitih usluga za distribuciju radio i TV programa sa uslovnim pristupom i posredstvom različitih tehnoloških platformi (DVB-T2, IPTV, kabl itd.).

Uvidom u emitovane programske sadržaje ovog emitera, Agencija za audiovizuelne medijske usluge Crne Gore je konstatovala da se radi o programu koji je uglavnom usmjeren na teritoriju Crne Gore, te da je isti registrovan u Republici Srbiji (od strane vašeg regulatornog tijela) čime se na njega ne primjenjuju pravila u oblasti zaštite maloljetnika i oglašavanja koja su propisana pravnim okvirom Crne Gore, a predstavljaju pitanja regulisana (pokrivena) Konvencijom o prekograničnoj televiziji.

To se posebno odnosi na obaveze vizuelnog i zvučnog označavanja, kategorizacije i raspoređivanja sadržaja koji mogu ugroziti različite oblike razvoja maloljetnika (član 23 Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama („Sl. list Crne Gore“, br. 54/24)). Ove obaveze i način njihove realizacije bliže su propisani Pravilnikom o programskim standardima u elektronskim medijima („Sl. list Crne Gore“, br. 35/11, 7/16, 8/19 i 51/24). U okviru toga, detaljno su propisani uslovi za kategorizaciju, razvrstavanje i označavanje sadržaja u odnosu na njihovu primjerenošć za maloljetnike mlađe od 12, 16 ili 18 godina.

Posebno naglašavamo da se ova pravila odnose na sve TV programe osnovane u Crnoj Gori, bez obzira na platformu putem koje se emituju ili distribuiraju. Saglasno tome, svi crnogorski TV programi dostupni u ponudama različitih distributera TV programa do krajnjih korisnika (kabl, IPTV, satelit, DVB-T2) takođe su dužni da se pridržavaju ovih pravila.

Naime, propisano je da su distributeri dužni da programske sadržaje, koji se distribuiraju u okviru osnovnog paketa programa, koji mogu štetiti fizičkom, mentalnom ili moralnom razvoju maloljetnika i kategorisani su kao neprimjereni za maloljetnike mlađe od 18 godina, u smislu Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima, učine dostupnim samo na način kojim se obezbjeđuje da maloljetnici u uobičajenim okolnostima neće čuti ili vidjeti takvu uslugu.

Zakonom je propisano (član 76) da u programima komercijalnih emitera televizijskih programa trajanje oglavljanja i telešoping spotova ne smije prelaziti:

- 1) u periodu između 6 i 18 časova - 20% tog perioda;
- 2) u periodu između 18 i 24 časa - 20% tog perioda.

Pravilnikom o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama („Sl. list Crne Gore“, br. 36/11), propisano je, u članu 52, da se u slučaju oglašavanja korišćenjem dijela ekrana, primjenjuju ista pravila kao i u slučaju drugih formi oglašavanja i to, između ostalog:

- mora biti jasno odvojeno od ostalih djelova programa tako što dio ekrana na kojem se prikazuju oglasi mora biti označen;
- ne može imati povoljniji odnos u vezi sa dozvoljenom oglasnom kvotom, zbog činjenice da spotovi emitovani korišćenjem dijela ekrana zauzimaju samo dio televizijskog ekrana;
- između dva oglašavanja na dijelu ekrana mora proći najmanje 20 minuta.

Imajući u vidu navedene mјere, kao i učešće sadržaja programa „TV Pink M“ koji su usmјereni na Crnu Goru, smatramo da njegov emiter, registracijom u Republici Srbiji ne primjenjuje naprijed pomenuta pravila raspoređivanja sadržaja kao što su rјaliti programi, ostvaruje prednosti na tržištu oglašavanja u Crnoj Gori i predstavlja nelоjalnu konkurenцију crnogorskim programima i emiterima, koji su dužni da se pridržavaju strožih pravila nego pravila raspoređivanja rјaliti programa koja važe u Republici Srbiji gdje je program „TV Pink M“ registrovan.

Da se radi o programu koji je uglavnom usmјeren na Crnu Goru, ukazuje sljedeće:

- Emisija „**Minut, dva**“ (informativni program) u cijelosti sadrži informacije koje su kreirane za tržište Crne Gore.

- Jutarnji programi „**Novo jutro**“ i „**Novo jutro – jutro sa dušom**“ vrlo često (skoro svakodnevno) obrađuju jednu ili više teme koje su posvećene aktuelnim društveno-političkim dešavanjima u Crnoj Gori.

- Tokom emitovanja rјaliti sadržaja „**Elita**“ kontinuirano se emituju insertacije kojima se promoviše slanje SMS poruka iz Crne Gore.

- Telešoping je u potpunosti usmјeren na tržište i potrošače u Crnoj Gori.

- Oglašavanje se u značajnoj mjeri odnosi na oglašivače iz Crne Gore, kao i potuke koje su usmјerenе ka tržištu Crne Gore. Ostatak oglasnih sadržaja predstavljaju tzv. „generički oglasi“ koji se odnose na proizvode ili usluge dostupne na nadnacionalnom tržištu.

- Prihodi od oglašavanja i drugih prihoda vezanih za emitovane sadržaje očigledno se u značajnoj mjeri oslanjaju na tržište Crne Gore.

Detaljniji opis segmenata ovog programa koji ukazuju na zloupotrebu prava iz Konvencije nalazi se u prilogu ovog zahtjeva.

Članom 7 stav 2 Konvencije o prekograničnoj televiziji propisano je da svi programski prilozi koji bi mogli negativno da utиču na fizički, mentalni ili moralni razvoj djece i mladih, neće biti na programu u ono vrijeme kada bi, zbog vremena prenosa i prijema, postojala vjerovatnoća da ih djeca gledaju.

Takođe, članom 16 Konvencije o prekograničnoj televiziji je propisano da „*u cilju izbjegavanja poremećaja u konkurenциji i ugrožavanja televizijskog sistema države ugovornice, oglašavanje i tele-šoping koji su posebno i uz određenu učestalost usmјereni na publiku u samo jednoj državi ugovornici koja nije država ugovornica sa čije se teritorije emituje program, neće zaobići pravila oglašavanja i tele-šopинга koja postoje u dotičnoj državi ugovornici*“.

Ovi standardi pretočeni su u zakonski okvir Republike Srbije koji se odnosi na prava i obaveze medija, prvenstveno Zakon o elektronskim medijima i Zakon o oglašavanju.

Kako je nadzor nad njihovom primjenom u vašoj nadležnosti, pozivamo Vas da razmotrite dostavljene informacije i emitera programa „TV Pink M“ upoznate sa našim navodima i pozovete ga da svoj rad usaglasi sa naprijed navedenim pravilima vezanim za raspoređivanje rјaliti programa, koja važe u Crnoj Gori na koju je ovaj program uglavnom usmјeren.

Nesumljivo je da emiter u vašoj nadležnosti koristi odredbe Konvencije (vezane za slobodu prekograničnog emitovanja), u pravcu izbjegavanja primjene mјera zaštite maloljetnika koje propisuju ograničenja u pogledu označavanja i raspoređivanju određene vrste rјaliti programa, koja su na snazi u Crnoj Gori. Podaci o gledanosti sa kojima Agencija raspolaže jasno ukazuju da emiter „TV Pink M“ najveću gledanost u Crnoj Gori ostvaruje upravo tokom emitovanja sadržaja koje emiteri u nadležnosti crnogorskog regulatora ne smiju da emituju u periodu od 6 do 23 sata. Sa druge strane, emiter „TV Pink M“ ne primjenjuje ta pravila zbog činjenice da u zemlji njegovog porijekla (Srbija) takve obaveze nema, a u zemlji prijema (Crna Gora) to pravilo takođe ne primjenjuje jer je njegov sadržaj lako dostupan uz primjenu mјere

pinovanja. Da je to upravo njegova namjera potvrđuje učešće oglašavanja koje je jasno usmjereno na tržište Crne Gore (kao što je naprijed opisano). Na taj način ovaj emiter koristi okolnost da na tržište Crne Gore dolazi u prekograničnom kontekstu i nelojalnom konkurencijom ugrožava gledanost i održivost crnogorskih TV emitera koji, i da žele, ne mogu da mu konkurišu sa uključivanjem sličnih sadržaja u svoju ponudu, jer im to zakonski okvir Crne Gore ne dozvoljava.

Uvažavajući da se radi o pitanju od javnog interesa, odnosno kršenju standarda propisanog Konvencijom (zaštita maloljetnika i oglašavanje), na čije poštovanje su se obavezale naše države, pozivamo vas da, u okviru nadležnosti vašeg regulatornog tijela, preduzmete neophodne radnje, uz maksimalno uvažavanje slobode prijema i ograničavanja reemitovanja programa samo u skladu sa preuzetim međunarodnim obavezama i standardima, prvenstveno članom 10 Konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Izražavamo spremnost da dostavimo sve neophodne dodatne informacije i molimo vas da nas o ishodu preduzetih mjera obavijestite u pisanoj formi što prije, a najkasnije u roku od 90 dana od dana dostavljanja ovog obavještenja.

U nadi da će ovaj zahtjev shvatiti u duhu želje i potrebe za nalaženje prihvatljivog (prijateljskog) rješenja, a u cilju poštovanja principa zemlje porijekla, izbjegavanja dvojne jurisdikcije i rješavanja problema u međusobnoj koordinaciji i saradnji, izražavamo nadu da ćemo realizacijom ove inicijative doprinijeti promociji i efikasnoj primjeni preuzetih međunarodnih obaveza u vezi sa slobodom prijema i reemitovanja sadržaja iz drugih država, u pravcu unapređenja i zaštite kako slobode izražavanja, tako i drugih ljudskih prava građana u našim državama.

S poštovanjem,

**Predsjednik
Savjeta Agencije za audiovizuelne medijske usluge
dr Branko Bošković**

Prilog:

- Pregled elemenata programa „TV Pink M“
koji ukazuju na usmjerenost na Crnu Goru

Dostavljeno:

- Privredno društvo „PINK MEDIA GROUP“ d.o.o., emiter „TV Pink M“
Neznanog junaka 1, Beograd, Srbija
- Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori
- Direktorica Agencije za audiovizuelne medijske usluge
- Arhivi

Prilog: Pregled elemenata programa „TV Pink M“ koji ukazuju na targetiranje Crne Gore

Na osnovu uvida u snimke emitovanog televizijskog programa „TV Pink M“, u periodu od 14.03.2024. do 14.04.2024.g. i od 04.07.2024. do 04.08.2024. godine, može se konstatovati sljedeće:

- „**Minut, dva**“ – kratka informativna emisija, prosječnog trajanja šest minuta, radnim danima emituje se u devet termina, počev od 11:00, 12:00, 13:00, 14:00, 15:00, 16:00, 17:00, 18:00 i 19:00 sati, a vikendom u sedam termina, počev od 13:00 sati. U cijelosti, sadrži informacije koje su kreirane za tržište Crne Gore¹.
- „**Elita**“/„**Zadruga Elita**“ – rijaliti sadržaj koji u cilju zabave prikazuje, u vještački stvorenom okruženju, jednog ili više učesnika koji se ponašaju u unaprijed predviđenim, spontano ili na drugi način nastalim konkretnim životnim situacijama u određenom vremenskom periodu, a u kojem učesnici, po pravilu, učestvuju radi pribavljanja određene imovinske ili neimovinske koristi

U zavisnosti od programske šeme, „Elita“ u prosjeku, radnim danima, traje od 8 do 10,5 sati, subotom u prosjeku 9 sati, a nedjeljom 6,5 sati. Dnevno ima od 8 do 10 uključenja (radnim danima), sedam subotom i dva nedjeljom. Tokom emitovanja se, u donjem dijelu ekrana emituje krol sa SMS porukama gledalaca iz Crne Gore i regionala. Iznad krola, sa lijeve strane ekrana, emituje se grafička insertacija „Crna Gora – pošaljite Vaš komentar.kom. sadržaj“, a ispod toga broj na koji gledaoci mogu poslati SMS poruke 14941. Sa desne strane ekrana, ispod krola, emituje se grafička insertacija „Cena poruka 0,7 eur sa PDV-om.“

- U periodu od 08.04.2024. do 26.04.2024.g. odnosno od 04.07.2024. do 04.08.2024. godine, tokom jutarnjeg programa, od ponedjeljka do četvrtka „**Novo jutro**“, odnosno petkom i vikendom „**Novo jutro – jutro sa dušom**“ ukupno je emitovano po četrnaest tema koje su bile posvećene aktualnim društveno-političkim dešavanjima u Crnoj Gori. U svakom od posmatranih perioda, bar jednog dana su emitovane tri teme koje su se odnosile na Crnu Goru.
- **Telešoping** – prosječnog trajanja od 15 do 20 minuta, radnim danima se emituje u četiri termina, od 12:45, 13:40, 14:40 i 15:45 sati, subotom u dva termina od 13:45 i 15:45 sati. U istom satu kada se prikazuju i telešoping sadržaji, ujedno se emituju i oglasni blokovi prosječnog trajanja od 4 do 6 minuta.

Telešoping u okviri ovog programa u cijelosti je usmjeren na tržište i potrošače u Crnoj Gori.

Na primjer: tokom najavne špice za jedan od telešoping prozora, na punom ekranu, emitovana je grafička insertacija TV Shop Crna Gora – www.tvshopcg.me – 067 28 19 59 i 020 29 10 10 (brojevi specifični za Crnu Goru). U nastavku sadržaja, tokom cijelog trajanja; u gornjem lijevom uglu emitovana je grafička insertacija „**TV SHOP Crna Gora**“, dok je u donjem dijelu ekrana, sa lijeve strane emitovana veb adresa www.tvshopcg.me, a sa desne strane broj telefona putem kojih se mogu poručiti proizvodi 020 29 10 10 i 067 281 959. Takođe je primjećena upotreba ijkavskog narječja u prezentaciji proizvoda (cijene, svjež, uštedjeti, provjereni), te cijene izražene u eurima npr. za proizvod „*Tupperware*“ 39,00 EUR, ušteda 20 EURA.

Tokom emitovanja ponude „**DORMEO**“ proizvoda, u donjem lijevom uglu ekrana, emitovana je grafička insertacija www.dormeo.me, dok je sa desne strane bila vidno istaknuta cijena proizvoda, izražena u eurima „*Dormeo NATURE'S naddušek – 12 x 4,50 €, mjesечно – redovna cijena već od 99,90 €*“, kao i broj telefona 020 41 00 10“. Po završetku telešoping prozora emituje se audio sadržaj kako slijedi: „*Pozovite odmah! – 020 41 00 10, Da pogledate cjelokupnu ponudu kliknite na www.dormeo.me ili posjetite naše Dormeo i Top Shop prodavnice širom Crne Gore.*“

Tokom emitovanja segmenta posvećenog „**Delimano**“ proizvodima, u donjem lijevom uglu emitovana je grafička insertacija www.delimano.me, a iznad veb-a, adrese gradova u Crnoj Gori gdje se nalaze prodajni objekti: „**DORMEO HOME Delta City, Cetinjski put b.b., STUDIO DORMEO, Bul. Džordža Vašingtona 3/21, Podgorica, TOP SHOP Podgorica, Hercegovačka 13, TOP SHOP Podgorica, Mall of Montenegro (prizemlje), TOP SHOP Nikšić, Karadorđeva 6, TOP SHOP Ulcinj, Hafiz Ali b.b., TOP SHOP Bar, Jovana Tomaševića 10, TOP SHOP Budva,**

¹ U posmatranom periodu, emisije su sadržale i informacija koje su se odnosile na nestanak djevojčice iz Bora.

Mediteranska br. 8, TQ Plaza, TOP SHOP Bijelo Polje, Trsova b.b. i sl. U donjem desnom uglu ekrana emitovan je broj telefona na koji se mogu poručiti proizvodi 020 41 00 81. Takođe je primjećena upotreba cijena izraženih u eurima npr. za „*Delimano Joy Pro sjecko, 19,95 €, redovna cijena 39,90 €.*“

- **Oglašavanje** - Oglasni blokovi su emitovani u prosjeku 10 puta dnevno, u trajanju do pet minuta, i sadrže uglavnom oglasne poruke oglašivača iz Crne Gore, kao i poruke koje su usmjerene ka tržištu Crne Gore.

Između ostalog, uočeni su oglasni sadržaji kompanija iz Crne Gore, kao što su: Crnogorski Telekom, Mtel, One, Hipotekarna banka, Qmax gorivo, Lovćen osiguranje, Metro obuća, Idea i Franca/Super kartica, Aroma i Conto marketi, Okov, magazin „Ljepota i zdravlje“.

Osim ovih oglasa, emitovani su i oglasi regionalnih globalnih oglašivača, koji su targetirali tržište Crne Gore. Jedan dio oglašivača koristio je poruke na jeziku (tj. ijekavskom narječju) prilagođenom crnogorskom tržištu, poput oglasa za pivo Carlsberg sa porukom „*Vjerovatno najbolje pivo na svijetu*“ i oglasa za Samsung Galaxy AI telefon sa porukom „*Slijedeća velika stvar si ti*“. Pojedini oglašivači upućivali su potrošače na svoje internet stranice u Crnoj Gori, kao što je to vidljivo u oglasu Coca-Cole („*Saznaj više na coca-cola.me*“) i prodavnice Beko (www.eurotehnikamn.me).

Evidentirani su i oglasi za koje se može zaključiti da su, u cijelosti, usmjereni na tržište i potrošače u Crnoj Gori.

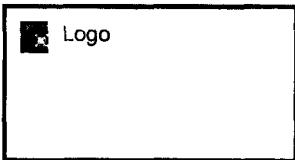
Na primjer, oglas za proizvod „GE kids“ koji je, u ovom periodu, emitovan u skoro svim oglasnim blokovima. Na osnovu načina na koji se emituje, evidentno je da se radi o sadržaju koji je usmjerjen ka tržištu u Crnoj Gori. Osim upotrebe ijekavskog narječja u oglasu, pozivni broj koji je dat u vidu grafičke insertacije glasi: 067-612-611. Jedan od takvih oglasa sadržao je i kratak video snimak. Radi se o isječku iz sadržaja programa registrovanog u Crnoj Gori, kada je u emisiji emitovanoj na tom programu dječak poručivao zašto je ovaj preparat dobar za njega.

Još jedna primjer se odnosi na oglas za kliniku ACIBADEM - oglas takođe usmjerен ka tržištu Crne Gore. Tokom trajanja ovog oglasa u donjem, lijevom uglu ekrana emituje se pozivni broj za Podgoricu: +38268880418 i pozivni broj za Berane +38267486222. Ispod navedenih brojeva telefona prikazana je i e-mail adresa: montenegro@acibadem.com.

Oglas za proizvod „GE 132+“ koji je, u posmatranom periodu, emitovan u više oglasnih blokova. U oglasu se upotrebljava ijekavsko narječje, dok se u toku trajanja oglasa emituje i grafička insertacija sa kontakt telefonom koji je iz Crne Gore: 067-612-611.

Regulatorno telo za elektronske medije

From: "Agencija za audiovizuelne medijske usluge" <aem@aemcg.org>
Date: 11. novembar 2024 7:41
To: <office@rem.rs>
Cc: <kabinet@rtvpink.com>; <delegation-montenegro@eeas.europa.eu>; "suncica.bakic" <suncica.bakic@aemcg.org>; "Branko Bošković" <brankoboskovic@gmail.com>; "Rajko Todorovic" <todorovicrajkotodor@gmail.com>; "Andrijana Nikolic" <friendlyhand@t-com.me>; "Edin Koljenović" <koljenovicedin@gmail.com>; "Milan Radovic" <mmilan.radovic@gmail.com>
Attach: UP I 01-043-24-307 Zahtjev SAMU REM za preduzimanje mjera radi sprečavanja zloupotrebe prava člana 24a Konvencije o prekograničnoj TV Pink M.pdf
Subject: UP I 01-043/24-307 Zahtjev SAMU REM za preduzimanje mjera radi sprečavanja zloupotrebe prava u smislu člana 24a Konvencije o prekograničnoj "TV Pink M"

E: aem@aemcg.org
T: +382 20 201 430
W: www.amu.me
A: Bulevar Svetog Petra Cetinskog 9
81000 Podgorica, Crna Gora

